

**Ministerstvo životného prostredia
Slovenskej republiky**

**20.
SPRÁVA O STAVE
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
V ROKU 2012**

**Slovenská agentúra
životného prostredia**

• HAVÁRIE A ŽIVELNÉ POHROMY

Kľúčové otázky a kľúčové zistenia

Aký je vývoj v počte udalostí negatívne ovplyvňujúcich životné prostredie?

- Počet udalostí mimoriadneho zhoršenia vôd (MZV) má kolísavý charakter a v sledovanom období rokov 1993 – 2012 bolo evidovaných 2 388 udalostí. V období rokov 2000 – 2012 najmenej evidovaných MZV bolo v roku 2001 (71) a najviac v roku 2003 (176). V roku 2012 bol zaznamenaný mierny nárast oproti predchádzajúcemu roku.
- V počte mimoriadnych zhoršení kvality ovzdušia bolo v rokoch 1993 – 2007 zaznamenaných 65 udalostí. Za posledných päť rokov SIŽP nezaznamenala žiadnu udalosť vedúcu k zhoršeniu kvality ovzdušia.
- V priebehu rokov 1993 – 2012 bolo na území SR evidovaných 216 800 požiarov, pri ktorých bolo usmrtených 1 096 a zranených 3 819 osôb. V období rokov 2000 – 2012 mali požiare kolísavý charakter, pričom v žiadnom z uvedených rokov neklesol počet pod 8 000. V roku 2012 bol zaznamenaný mierny nárast oproti predchádzajúcemu roku a bol približne na úrovni roku 2007.

Aký je vývoj v následkoch udalostí negatívne ovplyvňujúcich životné prostredie?

- Celkové priame škody spôsobené požiarmi v roku 2012 oproti predchádzajúcemu roku stúpili. Výška škôd v období rokov 1993 – 2012 dosiahla hodnotu 551,129 mil. eur, pričom najvyššie zaznamenané škody boli evidované v roku 2010 (69,148 mil. eur). V rokoch 2000 – 2012 výška škôd spôsobených požiarmi neklesla pod 15,000 mil. eur.
- Celkové náklady a škody súvisiace s povodňami v roku 2012 dosiahli 3,27 mil. eur, čo je približne na úrovni roku 2007. V sledovanom období rokov 1998 – 2012 boli celkové náklady a škody vyčíslené na hodnotu 1 111,2 mil. eur, pričom najnižšie škody boli spôsobené v roku 2003 a najhoršie povodne boli zaznamenané v roku 2010.

Havarijné zhoršenie kvality vôd

V roku 2012 podľa štatistík SIŽP bolo zaevidovaných 117 mimoriadnych zhoršení vôd (MZV), čo predstavuje nepatrný nárast oproti predchádzajúcemu roku. Z evidovaných udalostí bolo 67 prípadov na povrchových vodách a v 50 prípadoch boli znečistené alebo ohrozené podzemné vody.

Tabuľka 166. Prehľad MZV v SR v rokoch 1993, 2000-2012

Rok	Počet evidovaných MZV SIŽP	Mimoriadne zhoršenie vôd (MZV)					
		Povrchových			Podzemných		
		Celkový počet	Vodárenské toky a nádrže	Hraničné toky	Celk. počet	Znečistenie	Ohrozenie
1993	142	95	3	12	47	10	37
2000	82	55	2	9	27	3	24
2001	71	46	1	4	25	1	24
2002	127	87	1	6	40	5	35
2003	176	134	2	3	42	0	42
2004	137	89	1	10	48	11	37
2005	119	66	2	5	53	2	51
2006	151	94	0	3	57	6	51
2007	157	97	1	4	60	4	56
2008	102	49	0	6	53	4	49
2009	101	50	1	3	51	7	44
2010	100	42	0	2	58	2	56
2011	115	59	2	5	56	1	55
2012	117	67	0	7	50	2	48

Zdroj: SIŽP

V porovnaní s predchádzajúcim rokom došlo k zníženiu počtu MZV zapríčinených ropnými látkami a inými látkami, odpadové vody a iné toxické látky zostali na úrovni minulého roku. Zvýšenie počtu MZV spôsobili žieraviny, nerozpustné látky, exkrementy hospodárskych zvierat a v štrnástich prípadoch sa nepodarilo zistiť druh škodlivej látky alebo obzvlášť škodlivej látky.

Tabuľka 167. Vývoj v počte MZV podľa druhu látok škodiacich vodám (LŠV) v rokoch 1993, 2000-2012

Druh látok škodiacich vodám	1993	2000	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ropné látky	70	33	64	59	70	63	69	76	65	65	60	76	66
Žieraviny	5	2	5	3	1	0	3	4	2	0	3	0	1
Pesticídy	2	0	1	0	3	0	2	0	0	0	0	0	0
Exkrementy hospodárskych zvierat	8	5	9	21	15	14	14	12	7	2	10	10	13
Silážne šťavy	0	4	2	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Priemyselné hnojivá	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Iné toxické látky	5	12	3	3	0	4	4	5	2	1	1	3	3
Nerozpustné látky	11	5	6	11	3	4	3	3	2	2	4	0	3
Odpadové vody	8	10	17	35	20	10	28	24	15	17	12	14	14
Iné látky	4	2	3	7	10	8	6	7	3	1	6	7	3
Látky škodiace vodám u ktorých sa šetrením nepodarilo zistiť druh	29	9	17	35	14	10	22	24	6	1	3	5	14

Zdroj: SIŽP

V roku 2012 najviac MZV bolo spôsobených ľudským faktorom (vrátane dopravných nehôd, ktoré zavinili vodiči) a nevyhovujúcim technickým stavom zariadení alebo objektov, v ktorých sa zaoberá so škodlivými látkami alebo obzvlášť škodlivými látkami.

Tabuľka 168. Prehľad o príčinách vzniku MZV evidovaných SIŽP v rokoch 1993, 2000-2012

MZV podľa príčiny ich vzniku												
Rok	Ľudský faktor	Nevyhovujúci stav zariadenia v dôsledku			Mimoriadna udalosť		Poveternostné vplyvy	Doprava a preprava		MZV vzniklo mimo územia SR	Iná	Nezistená
		nedostatočnej údržby a náhradných dielov	nevhodného technického riešenia	nedostatočnej kapacity skl. objektu	požiar	výbuch		doprava	preprava LŠV			
1993	23	14	12	1	1	0	2	29	0	7	11	44
2000	14	7	5	1	0	1	3	11	1	5	14	19
2001	15	4	9	1	0	1	0	9	1	0	18	0
2002	17	8	11	6	1	0	5	28	6	0	21	24
2003	43	14	12	3	1	3	12	28	2	2	19	37
2004	16	9	8	4	3	0	5	19	2	7	37	27
2005	21	6	13	5	2	0	1	40	5	3	7	16
2006	30	7	13	5	2	2	4	38	6	1	20	23
2007	32	5	12	6	0	4	3	50	4	0	10	31
2008	10	10	9	2	1	2	2	38	6	1	10	12
2009	13	10	3	1	1	1	1	27	5	0	24	15
2010	9	9	7	5	0	3	4	24	4	0	22	13
2011	22	11	9	0	1	2	4	28	0	1	25	12
2012	34	13	13	0	1	1	7	17	1	1	10	19

Zdroj: SIŽP

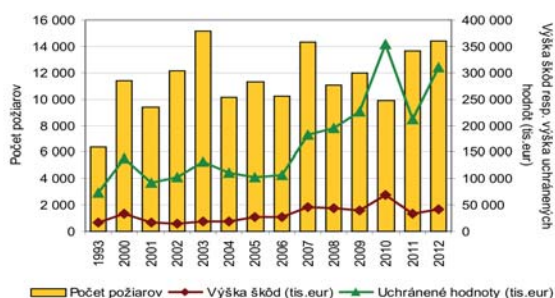
Havarijné zhoršenie kvality ovzdušia

V roku 2012 nebola na Útvare inšpekcie ochrany ovzdušia SIŽP zaevidovaná žiadna udalosť vedúca k zhoršeniu kvality ovzdušia.

Požiarovosť

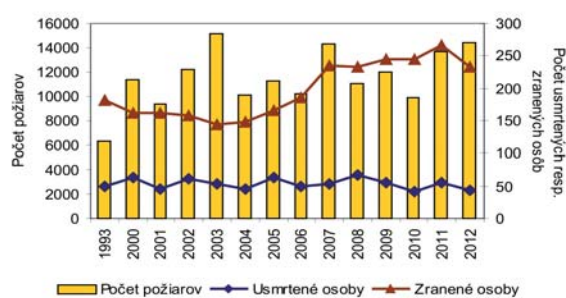
V roku 2012 bolo v SR zdokumentovaných 14 413 požiarov, čo v porovnaní s predchádzajúcim rokom predstavuje nárast o 736 prípadov. V dôsledku týchto požiarov bolo usmrtených 44 osôb (o 12 menej ako vlni) a rôzne druhy zranení utrpelo 232 osôb (čo je menej o 35 osôb). Priame materiálne škody dosiahli 41 394,5 tis. eur, pričom výška uchránených hodnôt bola vyčíslená na 309 865,6 tis. eur. Z hľadiska škôd vzniknutých požiarimi v jednotlivých odvetviach ekonomických činností **najviac požiarov vzniklo v poľnohospodárstve** - 2 129, so škodou 1 745,1 tis. eur, kde boli dve osoby usmrtené a zranených bolo 7 osôb. V **bytovom hospodárstve** vzniklo 1 985 požiarov, pri ktorých bolo usmrtených 25 a zranených 138 osôb. Priame hmotné škody dosiahli hodnotu 7 361,1 tis. eur. Na treťom mieste sa v požiarnej štatistike z hľadiska počtu vzniknutých požiarov umiestnila **doprava** s 1 279 požiarimi s priamymi materiálnymi škodami 6 027,1 tis. eur, pri ktorých bolo usmrtených 9 osôb a 22 bolo zranených. Z hľadiska územnosprávneho členenia, **najviac požiarov** vzniklo v roku 2012 v Košickom kraji (2 927) a **najmenej** v Trenčianskom kraji (1 172). **Najvyššie priame škody** v dôsledku požiarovosti vznikli v Košickom kraji (12 801,9 tis. eur) a **najmenšie** v Nitrianskom kraji (2 252,2 tis. eur).

Graf 173. Vzťah medzi počtom požiarov a výškou škôd, resp. výškou uchránených hodnôt v rokoch 1993, 2000-2012

Zdroj: P HaZZ MV SR

Graf 174. Vzťah medzi počtom požiarov a počtom usmrtených, resp. zranených osôb v rokoch 1993, 2000-2012

Zdroj: P HaZZ MV SR

Povodne

Celkovo bolo v roku 2012 povodňami postihnutých 146 obcí a miest, kde bolo zaplavených 269 bytových budov, 64 nebytových budov, 352,76 ha poľnohospodárskej pôdy, 24,00 ha lesnej pôdy a 161,12 ha intravilánov obcí a miest. Následkami povodní bolo postihnutých celkom 140 obyvateľov, straty na životoch neboli zaznamenané. Celkové náklady a škody spôsobené povodňami v roku 2012 boli vyčíslené na 3,27 mil. eur, z toho náklady na povodňové zabezpečovacie práce boli vyčíslené na 0,46 mil. eur, náklady na povodňové záchranné práce na 0,37 mil. eur a povodňové škody vo výške 2,44 mil. eur. Povodňové škody na majetku štátu boli vo výške 0,59 mil. eur, na majetku obyvateľov 0,05 mil. eur, na majetku obcí 0,69 mil. eur a vyšších územných celkov 0,90 mil. eur. Na majetku právnických osôb a fyzických osôb podnikateľov boli škody 0,21 mil. eur. V rámci legislatívnej činnosti k zákonu č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami bola schválená **vyhláška MŽP SR č. 112/2011 Z. z.**, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obsahu, prehodnocovaní a aktualizácii plánov manažmentu povodňového rizika. Na území SR bolo identifikovaných spolu 559 oblastí s výskytom významného povodňového rizika – 378 geografických oblastí, v ktorých existuje potenciálne významné povodňové riziko a 181 geografických oblastí, v ktorých možno predpokladať, že je pravdepodobný výskyt významného povodňového rizika.

Tabuľka 169. Následky povodní za obdobie rokov 1998 – 2012

Rok	Počet povodňou postihnutých sídiel	Zaplavené územia (ha)	Škody pri povodniach (mil. eur)	Náklady (mil. eur)		Náklady a škody celkom (mil. eur)
				Záchranne práce	Zabezpečovacie práce	
1998	75	3 952	33,34	3,94	1,28	38,56
2000	220	76 494	40,97	0,30	1,84	43,11
2001	379	22 993	65,08	1,90	1,07	68,05
2002	156	8 678	50,64	2,13	1,66	54,43
2003	41	744	1,43	0,19	0,14	1,76
2004	333	13 717	34,91	1,23	3,42	39,56
2005	237	9 237	24,03	2,24	2,67	28,94
2006	512	30 730	47,90	5,98	6,42	60,30
2007	60	339	2,49	0,30	0,21	3,00
2008	188	3 570	39,75	3,59	2,51	45,85
2009	165	6 867	8,41	1,59	1,30	11,30
2010	1 100	103 006	480,85	17,93	27,53	526,31
2011	87	3 076	20,01	2,00	12,58	34,59
2012	146*	538	2,44	0,37	0,46	3,27

* Počet obcí v ktorých bol vyhlásený III. stupeň povodňovej aktivity

Zdroj: VÚVH

